

FJALLSKILAREGLUGERÐ

fyrir Dalasýslu.

I. KAFLI

Um stjórn fjallskilamála.

1. gr.

Samkvæmt sveitarstjórnarlögum hefur sýslunefnd Dalasýslu á hendi yfirstjórn allra fjallskilamála innan sýslunnar.

2. gr.

Hreppsnefndir hafa á hendi stjórn og framkvæmdir í fjallskilamálum, hver í sínum hreppi.

II. KAFLI

Um mörk og markaskrár.

3. gr.

Sérhver sauðfjáreigandi er skyldur að hafa glöggt eyrnamark á fé sínu, og brennimerkja allt sitt hyrnda fé með sýslu- og hrepps Brennimerki. Enginn má hafa afeyrt að marki. Svingamörk eru óheimil. Ef kindur koma fyrir í haustleitum með óglöggu marki, skulu þær færðar til slátrunar úr þeim skilaréttum, sem þær finnast í, sbr. þó 24. gr., nema einhver geti sannað eignarrétt sinn á þeim með áreiðanlegra manna vitnisburði.

4. gr.

Sérhver fjáreigandi er skyldur að láta prenta mark sitt, þegar markaskrá er prentuð, og borga sýslusjóði prentun þess.

Markaskrá fyrir sýsluna skal prenta 5. til 10. hvert ár. Skulu hreppsnefndir annast um að safna öllum eyrna- og brennimerkum í hreppnum og rita þau greinilega á skrá eftir stafrófsröð. Skulu þær sendar manni þeim, er sýslunefnd hefur falið að búa markaskrána undir prentun, og skal hann sjá um, að sammerkingar eigi sér ekki stað innan sýslunnar, né heldur við nálæg héruð, sbr. gildandi reglur um takmarkanir á sammerkingum á sauðfé vegna sauðfjárveikivarna.

5. gr.

Sýslunefnd ræður mann (markavörð) til að hafa umsjón með upptöku nýrra marka og búa markaskrár undir prentun. Ráðning hans gildir um 5 ár í senn.

Í markaskrá skal raða mörkum eftir stafrófsröð, og mörk framan á eyra fyrr en aftan. Í markalýsingu skal fyrst greint yfirmark, þá undirben framan og aftan, og fyrr það efra, ef tvö eru sama megin. Vilji einhver taka upp mark milli þess,

sem markaskrá er prentuð, skal leita samþykkis markavarðar og að því fengnu auglýsa markið í Lögbirtingablaðinu. Eigandaskipti að mörkum skulu tilkynnt markaverði.

III. KAFLI

Um ítölu og upprekstrarlönd.

6. gr.

Nú þykir einhverjum búendum eða jarðeigendum nauðsyn til bera, að ákveðið sé með ítölu, hve margt fé megi vera í heimalöndum eða fjalllöndum, og er þeim þá heimilt að krefjast ítölumats samkvæmt gildandi lögum um ítölu. Hreppsnefnd í hverjum hreppi skal leita fyrir sér um upprekstrarland í nærliggjandi hreppum fyrir afréttarpening þeirra bænda, sem ekki teljast hafa viðhlítandi sumarhaga án slíkrar ihlutunar. Leita skal álits sýslunefnda, ef til ágreinings kemur um slíka beit.

7. gr.

Í þeim hreppum, sem að áliti ítölunefndar hafa aðeins fjalllönd fyrir innan hreppsfé, er öllum bannað að taka sauðfé til sumargöngu úr öðrum sveitum eða sýslum. Þó má hver sá, sem fjallland er eigi notað hjá af innanhreppsmönnum, taka í það til sumargöngu svo margt fé utanhreppsmanna, sem ítölunefnd hefur metið.

8. gr.

Upprekstrartoll skal hver maður greiða með 2 álnum fyrir hverjar 10 sauðkindur, jafnt lömb sem fullorðið fé, nema öðruvísi sé um samið, hvort sem hann notar upprekstrarlandið eða ekki. Gjald þetta skal greiða innan októbermánaðarloka ár hvert, og ber hreppsnefnd að innheimta það, þar sem hún hefur verið í útvegum með upprekstrarland, ef eigandi krefst þess.

9. gr.

Enginn má leyfislaust reka fé sitt eða sleppa því í annarra manna lönd. Þá er lömb eða annað sauðfé er rekið á sumarhaga gegnum annarra manna lönd, skal það gert með þeirri varúð, að ekki hljótist skaði af.

Öllum er bannað að veita sauðfé móttöku til vor- eða sumargöngu úr öðrum hreppum eða sýslum, nema með leyfi viðkomandi hreppsnefndar.

IV. KAFLI

Um fjallskil.

10. gr.

Alla þá menn í hverjum hreppi, sem skyldir eru til, samkv. 11. gr., að gera fjallskil, skal hreppsnefnd kveðja til þess skriflega á ári hverju með nægum fyrirvara. Í slíkum fjallskilaboðum skal taka fram, hvaða fjallskil hver og einn eigi að inna af hendi, í hvaða landi hver skuli ganga, hvernig fjalleitum skuli haga, rekstrum til réttar, geymslu safnsins við réttina, þar til réttarhald byrjar, hverjir sækja skuli fé í réttir utan hrepps, hverjir skuli vera leitarstjórar og hve margir, og yfirleitt sérhvað annað, er að fjalleitum lýtur. Fjallskilaboð gangi sem þingboð um hreppinn, og varðar sektum, ef það tefst eða glatast fyrir vanrækslu eða hirðuleysi.

Allir fjáreigendur skulu, að forfallalausum, skyldir til að taka við leitarstjórastarfi og hafa það á hendi svo oft sem hreppsnefnd vill. Til að sækja sauðfé og hross í réttir utan hrepps, skulu ávallt valdir markglöggir og aðgætnir menn, og skulu þeir hafa með sér markaskrá sýslunnar, er ný mörk séu færð inn í.

11. gr.

Fjallskilaskyldur er hver sá, sem á kindur eða ótamið hross, hvort sem það er í heimahögum eða ekki. Skal hver leggja til fjallskila það, sem hreppsnefnd ákveður. Hreppsnefndin skal meta allan fjallskilakostnað leitarsvæðisins til peningaverðs, og ber að jafna því gjaldi niður á alla þá, er fjallskilaskyldir eru, eftir réttu hlutfalli, nefnist sú upphæð fjallskilasjóður. Skal jafnt auratal lagt á hvert hross sem á 3 sauðkindur. Þegar fjallskil einhvers nema hálfu dagsverki eða meiru, á hreppsnefnd heimting á, að hann leggi mann til fjallskila, ef þörf krefur. Reki maður fénað sinn í aðra hreppa, skal hreppsnefnd færa niður fjallskil hans að nokkru. Full fjallskil greiðist af fé því, sem utanhreppsmenn reka til sumargöngu í hreppinn, og ber sá, er tekur fénaðinn, ábyrgð á greiðslunni. Húsráðendur skulu inna af hendi fjallskil fyrir heimafólk sitt gegn endurgjaldi frá hlutaðeigendum.

Tekjum fjallskilasjóðs skal varið til að greiða kostnað við fjallskil á hausti og vori, gæzlukostnað á úrtíningsfé o. fl., eftir ákvæðum hreppsnefndar. Tekjur fjallskilasjóðs hafa lögtaksrétt.

12. gr.

Allir búendur hreppsins eru skyldir að láta smala heimalönd sín rækilega fyrir hverja rétt, svo snemma, að allt ókunnugt fé, er finnast kann í heimalandi, geti náð til réttar áður en réttarhald byrjar, og skal reka það beinustu leið eða bæ frá bæ til réttar eða í réttarsafn Á eyðijörðum hvílir smölunar- og rekstrarskylda á eigendum jarðanna. Sé ákvæði þessu ekki hlýtt, varðar það sektum frá 100 til 1000 kr. og skal hreppsnefnd kaupa mann á kostnað þess, er brotið hefur, til að smala landið. Þeim, sem hafa stór heimalönd að smala, skal hreppsnefnd vægja í fjallskilum, er hún jafnar þeim á. Enginn má smala fjalllönd fyrir leitir né heldur heimalönd annarra, eða reka sauðfé úr þeim fyrir fyrstu rétt, nema með leyfi hlutaðeigandi hreppsnefnda.

13. gr.

Haustleitir skulu vera þrjár: Fyrsta leit mánudaginn í 22. viku sumars, nema í Haukadalshreppi, þar fer fyrsta leit fram til Vatnsréttar laugardaginn og Kirkjufellsréttar sunnudaginn í 22. viku sumars. Réttar skal leitardagana í Dunksrétt, Vatnsrétt, Skerðingsstaðarétt, Flekkudalsrétt, Sveinsstaðarétt og Múlarétt, en í hinum réttunum næsta dag við leitardag. Önnur leit sunnan varnargirðingar, Hvammsfjörður—Hrútafjörður, mánudaginn í 23. viku sumars, en í öðrum hreppum sýslunnar mánudaginn í 24. viku sumars. Þriðja leit fari fram mánudaginn í 26. viku sumars.

14. gr.

Leitarstjórar skulu gæta þess vandlega, að allir þeir, sem menn eiga að leggja til í fjallleitir, sendi svo marga fullgilda leitarmenn, sem hreppsnefnd hefur fyrirskipað, og að allir leitarmenn fylgi fjársafni sínu til réttar. Þeir skulu og sjá um, að leitir fari vel og skipulega fram, að leitarmenn hefji leit sína strax og sauðljóst er orðið, bíði hver eftir öðrum á gatnamótum, að svo miklu leyti sem því verður við komið, og haldi leitunum samhliða.

Ef einhver sendir mann í leit, sem leitarforingi telur óhæfan sökum galla eða ills útbúnaðar, skal vísa honum heim aftur, og er þá sá, er slíkan mann sendir, skyldur að borga eins og hann hafi engan sent. Sama gildir og um þann, er sendir ófullgildan mann í útréttir; auk þess greiði hann sekt.

15. gr.

Ef einhver vanrækir að láta mann til fjallskilastarfa, skulu leitarstjórar eða hreppsnefnd kaupa mann í staðinn sé þess kostur og greiði sá, er leitina átti að inna af hendi, þann kostnað, er af hlýzt.

Ef einhver óhlýðnast skipun leitarstjóra í leitum, eða hreppsnefndar eða réttarstjóra við réttarhöld, skal það tafarlaust kært fyrir lögreglustjóra til sekta.

Ef leitarstjórar, hreppsnefndir eða réttarstjórar vanrækja skyldustörf sín, misbeita valdi sínu eða hylma yfir með öðrum, er hver og einn skyldur til að kæra það fyrir sýslumanni.

16. gr.

Enginn má reka fjallsafn heim á bæi í fyrstu leit til þess að draga sitt eða annarra fé úr því, nema hreppsnefnd leyfi.

V. KAFLI

Um réttir, réttarhöld og úrtíning.

17. gr.

Valdi réttarbygging grasnámi eða jarðusla, skal, ef þess er krafizt, fullt endurgjald koma fyrir úr hreppssjóði, eftir mati óvilhallra manna, er sýslumaður útnefnr.

18. gr.

Hreppsnefndir skulu sjá um, að fjárréttir séu ávallt í gildu standi. Skulu dilkar að jafnaði svo stórir, að eigi þurfi að hleypa út úr þeim fyrr en fjárdrætti er lokið. Allir þeir hreppar, er sauðfé gengur saman hjá á sumrum, skulu kosta byggingu á hæfilega stórum dilk við lögrétt þess hrepps, sem nokkur fjárvon er í, eftir nánari fyrirmælum viðkomandi hreppsnefndar. Kostnaður af byggingu og viðhaldi slíkra dilka skal greiddur úr sveitarsjóði þess hrepps, sem féð á, nema öðruvísi sé um samið. Allir einstakir fjáreigendur, er fá upprekstur í öðrum hreppum, sjái sér fyrir dilkplássi þar, sé þess krafizt af hreppsnefndum viðkomandi hreppa. Skyldur er hver fjáreigandi að vinna eða láta vinna að réttarbyggingu eða viðgerð hennar, eftir fyrirskipun hreppsnefndar, er jafnar helming kostnaðar niður á alla hreppsbúa eftir fjártölu þeirra, en helming á búendur eina eftir landverði jarða. Heimilt er hreppsnefnd að ívilna búendum eyjajarða að þessu leyti.

19. gr.

Lögréttir skulu vera þessar:

- Í Hörðudalshreppi á Hóli.
- Miðdalahreppi á Fellsenda.
- Haukadalshreppi við Villingadalsá.
- Laxárdalshreppi á Gillastöðum.
- Hvammshreppi á Skerðingsstöðum.
- Fellsstrandahreppi á Flekkudal.
- Klofningshreppi í Sveinsstaðalandi.
- Skarðshreppi á Skarði.
- Saurbæjarhreppi á Litla-Múla.

Aukarétt skal vera á Dunki í Hörðudalshreppi og Vatni í Haukadalshreppi. Breyta má um lögréttarstað, ef meiri hluti hreppsbúa og sýslunefnd samþykkja.

20. gr.

Oddviti hreppsnefndar skal stjórna réttarhöldum, en kjósa má þó hreppsnefnd annan mann fyrir réttarstjóra. Réttarstjóri sér um réttarhaldið, að það fari vel og skipulega fram, og eru allir, sem að réttarhaldinu vinna, skyldir til að hlýða öllum þeim fyrirskipunum hans, er samhljóða eru þessari reglugerð, og nauðsynlegar til að halda reglu og skipulagi. Hreppstjórar skulu vera viðstaddir réttarhöld í hverri lögrétt til þess að annast löggæzlu.

21. gr.

Réttarstjórar skulu skipa hæfa menn til að sjá um, að fé misdragist ekki í réttum, að svo miklu leyti sem unnt er.

Ef einhver hreppsúi hefur of fáa menn til að draga fé sitt í réttinni, svo að réttarhald fyrir það tefst, er réttarstjóra leyfilegt að kaupa menn, á hans kostnað, til að draga fé hans. Sama er og ef utanhreppsmenn eða hreppsnefndir annarra hreppa leggja of fáa eða lélega menn til í réttina.

22. gr.

Enginn má marka nokkra kind á eyrum eða hornum í lögrétt, nema með leyfi réttarstjóra og undir hans umsjón, né heldur má nokkur hleypa fé út úr dilk án hans leyfis.

23. gr.

Réttarstjóri skal hafa sterkar gætur á, að ekki séu teknir ómerkingar úr réttinni fyrr en sundurdrætti er lokið. Þá ómerkinga, sem engin ær helgar sér, skal láta í sérstakan dilk, og hleypa þangað þeim ám, sem líkur eru til, að vanti dilk. Þeir ómerkingar, sem engin sérstök ær helgar sér, skulu færðir til slátrunar skv. gildandi fyrirmælum.

24. gr.

Mýétningar og allar þær kindur, sem að dómi tilkvaddra manna hafa skemmd eyru af sólbruna, kali o. fl., og auðsjáanlega hefur skemmt svo mark á, að ekkert mark er hægt að gera úr eyrum þeirra eða hornum, skulu þegar að afloknu réttarhaldinu færðar til slátrunar, ef enginn sannar eignarrétt sinn á þeim, þó skal, ef lömb eru, fara með þau sem ómerkinga, sbr. 23. og 27. gr. Andvirði þeirra rennur í sveitarsjóð skilaréttarinnar. Séu slíkar kindur með sérstökum einkennum, skulu þær seldar samkvæmt 3. gr.

Ákvæði þessi takmarkast af fyrirmælum um slátrun óskilafjár.

25. gr.

Búanda þeim, sem ábúð hefur á landi þar sem lögrétt stendur á, skal gjalda réttartoll úr viðkomandi sveitarsjóði, sé þess krafizt, er eigi fari fram úr 20 álnum árlega, en að Dunki í Hörðudalshreppi sé hámark 7 álnir.

26. gr.

Þeir menn, sem sendir eru í lögréttir utanhrepps, samkv. 2. lið 10. gr., skulu skila í lögrétt síns hrepps öllu því sauðfé, sem þeir hafa tekið í utanhreppsréttum. Þó mega þeir sjálfir skila fé þeim eigendum, sem heima eiga á bæjum á leiðinni. Afganginn skulu þeir reka á lögréttarstað, en ef þeir geta ekki náð í fyrstu rétt, vegna vegalengdar, skulu þeir skila rekstrinum eftir því, sem hreppsnefnd hefur ákveðið. Fé það, sem kemur úr öðrum hreppum í síðari réttum, skal ganga tafarlaust bæ frá bæ beinustu leið til eiganda. Stöðvist rekstur á bæ að degi til, skal honum haldið til beitar, ef fært er veður. Sá, sem sleppir rekstri, er honum hefur verið afhentur, eða fer illa með sauðfé annarra, svo sem með því að svelta það inni í húsum eða girðingum meira en næturlangt, sæti sektum, nema þyngri hegning liggja við. Sektir þessar renna í sveitarsjóð.

27. gr.

Hreppsnefndir skulu sjá um geymslu hjá áreiðanlegum manni í hreppnum á þeim kindum öllum, sem þekkjast en enginn hirðir í 1. rétt, og engin ráðstöfun hefur verið gerð fyrir. Telst slík geymsla til fjallskila. Hreppsnefnd getur heimtað sér þetta fé endurgoldið af fjáreigendum.

28. gr.

Skilaréttir skulu haldnar næsta dag við leitardag annarrar fjalleitar að hausti í öllum hreppum sýslunnar. Réttarhöld má hreppsnefnd fyrirskipa í tilefni af öðrum leitum en fyrstu og annarri, ef hún telur það nauðsynlegt.

29. gr.

Allt það sauðfé, sem enginn vill hirða í skilarétt, og það, sem ekki þekkist mark á, skal farið með eftir gildandi fyrir mælum og venjum.

30. gr.

Ef sauðfé, sem innanhreppsmenn eða menn í nágrannahreppum eiga, finnst í af-réttum eftir allar réttir, skal það tafarlaust rekið bæ frá bæ stytztu leið til eiganda. Finnandi getur krafizt borgunar fyrir fyrirhöfn sína af eiganda, þó má sú borgun aldrei fara fram úr 6 álnum fyrir fullorðna kind og 3 álnum fyrir lamb.

Ef kindur finnast eftir réttir, en eigandi þeirra er svo fjarri, að ekki þyki gerlegt að senda honum þær eða koma þeim til skila á annan hátt, skal selja slíkar kindur, að auglýstum sölustað og stund með nægum fyrirvara. Þjóðist einhver til að veita þeim viðtöku og greiða áfallinn kostnað, skulu þær eigi seldar. Kindur, sem finnast á þessum tíma, og ekki þekkist eigandi að, skulu seldar strax og búid er að auglýsa þær með nægum fyrirvara.

31. gr.

Um hver áramót skal hreppstjóri senda sýslumanni mörk og lýsingu á því óskilafé, er hann hefur selt á uppboðum í hreppnum, og enginn eigandi hefur leitt sig að, en sýslumaður auglýsir þetta í Lögbirtingablaðinu. Þeir, sem sanna eignarrétt sinn á hinum seldu kindum fyrir Mikaelsmessu næstu á eftir, eiga heimtingu á að fá andvirði kindanna hjá hlutaðeigandi hreppstjóra, að frádregnum kostnaði. Andvirði óskilafénaðar, sem enginn sannar eignarrétt sinn á, rennur í hlutaðeigandi sveitarsjóð. Hreppstjórar skulu sýna hreppsnefnd kvittanir fyrir fjárverði því, er þeir hafa greitt eigendum.

VI. KAFLI

Um vorleitir.

32. gr.

Almenn vorsmölun skal fara fram, í öllum hreppum sýslunnar, þriðjudaginn í 11. viku sumars. Enginn má reka lambær til fjalls, fyrr en eftir vorleit. Heimilt er að jafna niður vorleit á sama hátt og haustleit. Hamli veður, skal leita næsta færán dag. Færsla á vorleit er algjörlega háð samþykki sýslumanns í samráði við hreppsnefndir nærliggjandi hreppa.

33. gr.

Allt það sauðfé í ullu og ær með ómörkuðum lömbum, sem finnst í hinni fyrir-skipuðu vorleit, skal rekið heim til næstu bæja og skilið þar sundur eftir vild fjáreigenda. Það fé, sem engin ráðstöfun hefur verið gerð fyrir, skal rúid og ómörkuð lömb mörkuð fyrir eigendum. Skulu leitarmenn annast þetta gegn hæfilegri þóknun. Ullin skal geymd á góðum stað, og eigendum gert viðvart um hana.

VII. KAFLI

Um ótamin hross.

34. gr.

Sérhver hrossaeigandi er skyldur að hafa glöggt eyrnamark á hrossum sínum. Hver sá, sem á ótamin hross, skal koma þeim á afrétt til sumargöngu eigi síðar en 8 vikur af sumri, eða þá er nægur gróður er kominn, nema land hans liggji svo, að ekki geri þau öðrum skaða með ágangi.

35. gr.

Sumargöngutoll skal eigandi greiða afréttarbónda með 4 álnum fyrir hvert hross, nema öðruvísi sé um samið.

36. gr.

Leiti afréttarhross niður í byggð á þeim tíma, sem þeim er ætlað að ganga á fjalli, skal sá ábúandi, sem þau leita til, skyldur að reka þau til fjalls aftur. Ef afréttarhross gera mikinn ágang í heimalöndum, má sá ábúandi, sem fyrir þeim verður, reka þau beint til réttra eigenda, eða þeirra, er tekið hafa hrossin til sumargöngu. Reki hann hross í annars manns heimalönd, skal hann skyldur til að gjalda þeim ábúanda fyrir átroðning af þeim.

37. gr.

Öllum ótömdum hrossum skal smalað til rétta á annarri leit. Þó er Hörðdælingum og Haukdælingum heimilt að smala hrossum til fyrstu réttar. Með óskilahross skal farið sem óskilakindur, þó skulu þau seljast með þriggja vikna auglýsingarfresti fyrir söludag og 9 vikna innlausnarfresti eftir söludag. Hross eru ekki í ábyrgð kaupanda fyrr en að innlausnarfresti liðnum. Gjaldfrestur á söluverðinu sé einnig 9 vikur. Kostnað allan greiðir eigandi.

VIII. KAFLI

Um sláturfé.

38. gr.

Á sláturfénaði eða öðrum förgunarfénaði skal rekstrum hagað svo, að þeim, sem búa á löndum, sem fé er um rekið, eða áð er í, verði sem minnstur bagi að, og skulu hverjum rekstri fylgja nægilega margir menn.

Áður en fé er aflífað á slátursstöðum eða selt á markaðsstöðum, — en markaðsstaðir teljast hvert það heimili, er fjárkaupmenn kaupa fé á, — skal markglöggur maður, annar en eigandi, athuga mark á hverri kind. Allt markaðsfé skal, um leið og það er keypt, merkja glöggu og haldgóðu rekstrarmerki, og sé hver markaðskind merkt tveim litum, til aðgreiningar frá heimamerktu fé bænda, annar liturinn sé jafnan rauður. Ákvæði þessarar greinar ná einnig til allra þeirra, sem reka fé út úr héraðinu til slátrunar, þótt ekki hafi þeir keypt það af öðrum.

IX. KAFLI

Um brot o. fl.

39. gr.

Brot á reglugerð þessari varða sektum frá 100 til 5 000.00 krónum, er renna í sveitarsjóð, þar sem brot er framið, nema þar sem öðruvísi er ákveðið.

Mál, er rísa út af broti á reglugerðinni, skal farið með sem opinber mál.

Reglugerð þessi, sem sýslunefnd Dalasýslu hefur samið og samþykkt samkvæmt 92. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 58 frá 29. marz 1961, staðfestist hér með til að öðlast gildi þegar í stað og birtist til eftirbreytni öllum þeim, er hlut eiga að máli. Jafnframt er úr gildi numin fjallskilareglugerð fyrir Dalasýslu, nr. 163 frá 30. júlí 1952.

Landbúnaðarráðuneytið, 1. október 1962.

Ingólfur Jónsson.

Þorv. K. Þorsteinsson.

Nr. 174.

10. október.

Staðfesting forsetans á skipulagsskrá fyrir Fræðasjóð Skagfirðinga, útgefin á venjulegan hátt að mandatum af dómsmálaráðherra 10. október 1962.
Skipulagsskráin er þannig:

SKIPULAGSSKRÁ

fyrir Fræðasjóð Skagfirðinga.

1. gr.

Nafn sjóðsins er Fræðasjóður Skagfirðinga.

2. gr.

Stofnfé sjóðsins eru gjafir frá þeim, er unna þjóðlegum fræðum og vilja viðhalda og efla áframhaldandi fræðastörf Skagfirðinga á því sviði. Gjafir og óafturkræf framlög, er sjóðnum berast, eru stofnframlög, og gefendur þeirra skulu skrásettir í bókum sjóðsins sem þátttakendur í stofnun hans og í þeirri röð, sem gjafirnar berast stjórn sjóðsins.

3. gr.

Hlutverk sjóðsins er að stuðla að því, að Skagfirðingar rannsaki og riti um sem flesta þætti sögu Skagafjarðar, sem ekki eru fullkannaðir, þar með talda persónusögu Skagfirðinga og ættfræði. Skal að því stefnt að tengja ljóslega saman fortíð og nútíð, með það fyrir augum að styrkja svo sem verða má þau bönd, er tengja Skagfirðinga við hérað sitt og áttþaga, og einstakar jarðir. Heimilt er að veita ritverkum um þessi efni viðurkenningu, þó að þau séu unnin af utan-héraðsmönnum. Sögufélag Skagfirðinga hefur forgangsrétt til útgáfu slíkra rita, ef óskað er.

Stjórn sjóðsins skal vinna að þessu þannig:

1. Að verðlauna rit (heimildarrit) eða ritgerðir, er stjórn sjóðsins berast og fjalla um einhverja ákveðna þætti úr sögu Skagafjarðar eða skagfirzskri persónusögu og ættfræði, byggt á rannsóknum höfundarins, enda hafi ritsmíðar þessar verið dæmdar verðlauna verðar.
2. Nú berast stjórn sjóðsins ekki verðlaunahæf rit eða ritgerðir, sem um ræðir í tölulið 1, og er henni þá heimilt að veita efnilegum innanhéraðsmönnum, sem áhuga hafa á þessari fræðigreinin, styrk til eins árs í senn af fé því, sem stjórn sjóðsins hefur til umráða og úthlutunar hverju sinni til þess að rannsaka og rita um einhver þau efni, er hér um ræðir. Stjórn sjóðsins skal fylgjast með starfi styrkþega á þessu sviði.